

Sygn. akt V KZ 83/12

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Grzegorzczak

w sprawie **M. B.**

skazanego z art. 200 § 1 w zb. z art. 201 k.k. i art. 207 § 1 w zb. z art. 157 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 12 grudnia 2012 r.,

zażalenia skazanego na zarządzenie upoważnionego sędziego Sądu Apelacyjnego z dnia 15 października 2012 r., o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania w sprawie prawomocnie zakończonej wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 13 października 2009 r., oraz Sądu Okręgowego w S. z dnia 23 marca 201 r,

uchyla zaskarżone zarządzenie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.

UZASADNIENIE

W pismach datowanych na 31 lipca 2012 r. skazany M. B. wystąpił o wznowienie postępowania w jego sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy w M. w sprawach o sygn. akt: /.../ oraz przez Sąd Okręgowy w S. w sprawach o sygn. akt: /.../, w których uchylano, początkowo w całości, a następnie w części, wyroki w jego sprawie, bez przywoływania ostatniego z wyroków tego Sądu, wydanego w dniu 19 kwietnia 2011 r., w sprawie o sygn. akt ..., którym utrzymano w mocy ostatni z wyroków Sądu Rejonowego. Jednakże w dalszych pismach skazanego z dnia 31 sierpnia i 14 września 2012 r. (k. 83-93) - w związku z wezwaniem go do uzupełnienia wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu przez udokumentowanie swojej sytuacji materialnej (k. 80) - skazany wraz z informacją z aresztu śledczego odnośnie stanu jego konta depozytowego (k. 94), przywołał również ten ostatni

wyrok jako wadliwy (k. 83 i 90v). obrońcę z urzędu powołano mu w dniu 19 września 2012 r. (k. 109), a ten przekazał w dniu 25 września 2012 r. informację, że po zbadaniu akt w sprawach Sądu Rejonowego w M. o sygn. /.../, a także Sądu Okręgowego w S. o sygn. akt /.../, nie dopatrywał się podstaw do wznowienia postępowania (k. 114-115).

Informację tę doręczono wnioskodawcy wraz pouczeniem o konieczności uzupełnienia braków formalnych jego wniosku o wznowienie „w sprawie prawomocnie zakończonej wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 13 października 2009 r. oraz Sądu Okręgowego w S. z dnia 23 marca 2009 r.” oraz uiszczenia opłaty od wniosku pod rygorem odmowy jego przyjęcia (k. 116). W odpowiedzi na to skazany wystąpił z pismami, w których kwestionował prawidłowość skazania go za przestępstwo z art. 200 k.k. (k. 124) oraz uznawał za nieporozumienie nakazanie mu wniesienia opłaty w sytuacji, gdy adwokat nie znalazł podstaw do wznowienia (k. 122). W konsekwencji jednak, powołując się na brak uzupełnienia wniosku odnośnie wznowienia prawomocnie zakończonej sprawy, z przywołaniem wyroków jak w wezwaniu do ich uzupełnienia, zarządzeniem z dnia 15 października 2012 r., upoważniony sędzia Sądu Apelacyjnego odmówił przyjęcia osobistego wniosku o wznowienia postępowania złożonego przez skazanego (k. 129). W zażaleniu na to zarządzenie skarżący podnosi argumentację jak w swoich pismach traktowanych jako wniosek o wznowienie, a tenor tego zażalenia sprowadza się do żądania umożliwienia mu wznowienia procesu w jego sprawie, a więc uchylenia zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Rozpoznając to zażalenie Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zaskarżone zarządzenie należało uchylić, ale nie bynajmniej z powodów wskazywanych przez samego skarżącego. Rzecz bowiem w tym, że postępowanie okołowznowieniowe toczyło się jednak, zdaniem Sądu Najwyższego, w sposób nie w pełni rzetelny, co wpłynęło wręcz na treść wydanego rozstrzygnięcia, a to uniemożliwia utrzymanie go w mocy.

Już na wstępie należy zauważyć, że M. B. był oskarżony o dwa przestępstwa, a to: o czyn z art. 207 § 1 w zb. z art. 157 § 2 k.k. oraz o przestępstwo z art. 200 § 1 w zb. z art. 201 k.k. Pierwszym wydanym w tej sprawie wyrokiem, Sąd Rejonowy w M., w sprawie o sygn. akt ..., uznał go winnym obu tych czynów i jako karę łączną orzekł 8 lat pozbawienia wolności. Po rozpoznaniu

apelacji oskarżonego i jego obrońcy, Sąd Okręgowy w S., wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2009 r., w sprawie o sygn. akt ..., uchylił ten wyrok w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Po ponownym jej rozpoznaniu pod sygn. akt ..., Sąd Rejonowy w M., wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2009 r., ponownie skazał M. B. za oba zarzucane mu przestępstwa, orzekając także jako karę łączną 8 lat pozbawienia wolności. Tym razem po rozpoznaniu kolejnych apelacji oskarżonego i obrońcy, Sąd Okręgowy w S., wyrokiem z dnia 23 marca 2010 r., uchylił ten wyrok co do kary łącznej oraz w zakresie skazania z art. 200 § 1 w zb. z art. 201 k.k., i w tym zakresie przekazał ją po raz kolejny do ponownego rozpoznania w pierwszej instancji. Tym samym, w dacie wydania tego wyroku uprawomocnił się wyrok Sądu Rejonowego w M., ale jedynie w odniesieniu do przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. Natomiast po ponownym rozpoznaniu sprawy o czyn z art. 200 § 1 k.k., Sąd Rejonowy, wyrokiem z dnia 17 grudnia 2010 r., uznał oskarżonego winnym tego czynu, orzekając karę 7 lat pozbawienia wolności, zaś Sąd Okręgowy w S., po rozpoznaniu ponownie apelacji oskarżonego i jego obrońcy, wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2011 r., wyrok ten utrzymał w mocy. Zatem skazanie za przestępstwo z art. 200 § 1 k.k. stało się prawomocne dopiero z chwilą wydania powyższego wyroku.

Jak wcześniej wskazano, zarówno w zarządzeniu z dnia 26 września 2012 r., wzywającego skazanego do uzupełnienia braków pisma, po stwierdzeniu przez obrońcę z urzędu niedopatrzenia się podstaw do wznowienia (k. 116), jak i w zaskarżonym obecnie zarządzeniu o odmowie przyjęcia wniosku osobistego skazanego o wznowienie wskazano, że chodzi o sprawę zakończoną prawomocnie „wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 13 października 2009 r. oraz Sądu Okręgowego w S. z dnia 23 marca 2010 r., a podobne stwierdzenie zawiera też przywoływane wcześniej zarządzenie z dnia 3 września 2012 r. (k. 80), w którym wzywano wnioskodawcę do wykazania swojej niezamożności w związku z żądaniem powołania mu adwokata z urzędu. Jak zaś wyżej wskazano, przywołanym tu wyrokiem Sądu Okręgowego w S., cechę prawomocności uzyskało jedynie skazanie za przestępstwo z art. 207 k.k., jako że prawomocne skazanie M. B. za przestępstwo z art. 200 § 1 k.k. nastąpiło dopiero w wyniku kolejnego ponownego rozpoznania tej sprawy przez Sąd Rejonowy i utrzymania tego wyroku w mocy w kwietniu 2011 r.

Tymczasem z pism, które potraktowano w tej sprawie jako wniosek własny skazanego o wznowienie jego procesu, wynika nie tylko przywoływanie akt pierwszej ze spraw oraz postępowania ponownego w odniesieniu do obu zarzucanych mu czynów, ale także i ostatniego procesu. Skazanie za przestępstwo z art. 200 k.k., a więc to, które uprawomocniło się w owym ostatnim procesie, skarżący kwestionował wyraźnie też w swych pismach na k. 12, 17 i 18, zaś przypisanie mu przestępstwa z art. 207 k.k., objętego wcześniej prawomocnym wyrokiem odrębnie na k. 11, 13 i 14. Nie powinno zatem budzić wątpliwości, że skazany domagał się wznowienia nie tylko postępowania o to ostatnie przestępstwo, które to postępowanie zakończyło się prawomocnie w marcu 2010 r., ale także skazania go za czyn z art. 200 § 1 k.k., które uzyskało cechę prawomocności w kwietniu 2011 r. Także z pisemnej informacji obrońcy ustanowionego skazanemu z urzędu o braku podstaw do wywiedzenia wniosku o wznowienie wynika, że objął on analizą również akta dotyczące tego ostatniego postępowania, a więc sprawy o sygn. akt /.../.

Tymczasem wszystkie zarządzenia, jakie wydawano w tej sprawie, łącznie z zaskarżonym, w ogóle nie uwzględniały sprawy dotyczącej prawomocnego skazania za przestępstwo z art. 200 § 1 k.k. Trudno przy tym przyjąć, także z uwagi na ich wielokrotność, aby była to jedynie oczywista omyłka pisarska, którą mógłby sprostować Sąd Najwyższy, jako sąd odwoławczy, w trybie art. 105 § 2 k.p.k. W istocie więc organy wewnątrzsądowe bez należytej wnikliwości rozstrzygnęły w kwestii odmowy przyjęcia osobistego wniosku skazanego o wznowienie procesu. Zastrzeżenia może też budzić nad wyraz szybka reakcja ustanowionego w tej sprawie z urzędu obrońcy, który pokwitowawszy w dniu 21 września 2012 r., a więc w piątek, odbiór zarządzenia o wyznaczeniu go z urzędu dla rozważenia sporządzenia wniosku o wznowienie, już w dniu 25 września 2012 r. (a więc we wtorek) złożył w Sądzie Apelacyjnym informację o braku podstaw do sporządzenia tej skargi, *nota bene* bardzo lakoniczną. Nastąpiło to w sytuacji, gdy akta postępowań w tej sprawie obejmują łącznie 16 tomów, a pisma samego skazanego odnośnie wznowienia są nad wyraz chaotyczne i mało czytelne, zmuszające do wyjątkowego wysiłku przy ich odczytywaniu. Nie budzi zaś wątpliwości, że także obrońca z urzędu powinien szczegółowo zapoznać się z wywodami zawartymi w osobistych pismach osoby będącej teraz jego klientem, zanim dokona analizy akt od strony ustalenia, czy istnieją podstawy do wznowienia procesu w danej sprawie.

Powyższe wskazuje, że cała procedura związana z rozpatrywaniem wniosku osobistego M. B. o wznowienie postępowania, nie cechowała się należyłą starannością i odbiegała od wymogów rzetelnego postępowania, które odnieść należy także do procedur aktualnych po prawomocnym zakończeniu procesu karnego. Dlatego też Sąd Najwyższy uchylił to zarządzenie i przekazał sprawę, a więc kwestię załatwienia tego wniosku, do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w S. Sąd ten powinien dokładnie zapoznać się z pismami złożonym przez samego skazanego i rozważyć w tym aspekcie zakres postępowania okołowznawieniowego, a także ewentualną potrzebę ponownego powołania obrońcy z urzędu, dla rzetelnego zbadania wszystkich akt w sprawie prowadzonej przeciwko M. B. za zarzucane mu przestępstwa z art. 207 § 1 i art. 200 § 1 k.k.

Z tych wszystkich względów orzeczono, jak na wstępie.